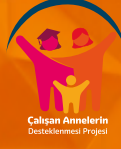

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

EĞİTİMLİ ÇOCUK BAKICILARIN TEŞVİKİ YOLUYLA KAYITLI KADIN İSTİHDAMININ DESTEKLENMESİ PROJESİ II

(EDU-CARE II)

HOLLANDA ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

GENEL BİLGİLER

Konu : EDU-CARE II Projesi Hollanda Çalışma Ziyareti
Çalışma Ziyareti Tarihi ve Yeri : 30.10.2024-02.11.2024 / Amsterdam

ÇALIŞMA ZİYARETİ İLE İLGİLİ BİLGİLER

Ziyaret Yapılan Kurumlar:

- 1) Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı
- 2) Amsterdam Üniversitesi
- 3) Çocuk Bakımı Alanında Ebeveynler Derneği (BOinK)
- 4) Childminder Ajans Sahibiyle Görüşme
- 5) Childminder Ev Ziyareti

Çalışma Ziyaretini Gerçekleştiren Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumu

Çalışma Ziyaretinin Niteliđi ve Amacı: Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği tarafından ortaklaşa finanse edilen “Eğitimli Bakıcıların Teşviki Yoluyla Kayıtlı Kadın İstihdamının Desteklenmesi II” projesinin akademik bileşeni kapsamında Hollanda’ya 4 gün süren bir çalışma ziyareti yapılmıştır. Ziyaretin temel amacı, toplumda çocuk bakım sorumluluğu olan kadınlarımız açısından kayıtlı kadın istihdamını arttıracak ve iş-yaşam dengesi hususunda ülkemize de örnek teşkil edebilecek iyi uygulamalardan biri olan Türkçede komşu anne olarak isimlendirdiğimiz *childminder* sistemini incelemektir.

Çalışma Ziyareti Programı: Ektedir.

ÇALIŞMA ZİYARETİ SIRASINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Dört gün süren çalışma ziyareti sırasında sırasıyla birinci gün Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı, ikinci gün Amsterdam Üniversitesi, üçüncü gün Çocuk Bakım Alanında Ebeveynler Derneği (BOinK), dördüncü ve son günde ise Childminder Ev Ziyareti gerçekleştirilmiştir. Çalışma ziyaretinde, çocuk bakımı alanında alternatif bir bakım modeli olan ve ülkede uygulanan childminder¹ sistemi ile ilgili detaylı bilgiler edinilmiştir.

1.1 Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı Ziyareti

İlk günün (30 Ekim 2024) programı kapsamında Hollanda Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı bünyesinde bulunan Çocuk Bakım Müdürlüğü'nde Milou Doup, Job van der Zweb, Tom Melis, Martjin van der Wurff'un katılımıyla toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda Hollanda'daki *çocuk bakım sistemi* hakkında bilgiler verilmiştir. Bu bağlamda yapılan sunumlarda aşağıda yer alan konular detaylı olarak anlatılmıştır.

1.1.1 Çocuk Bakımı Sistemi

Hollanda çocuk bakım sistemi, çocuklar ve ebeveynlere yönelik olarak iki temel amacı barındırmaktadır. Çocuklar için, onların gelişimini desteklemek ve onlara bu süreçte fırsatlar sunarak, sosyal hayata ve eğitim sistemine daha iyi bir başlangıç yapmalarını sağlamaktır. Ebeveynlerin yönelik ise, ebeveynlerin çocuk bakımı ile iş hayatı arasında uyum sağlamalarına yardımcı olmak ve özellikle kadınların çocuk bakımı yoluyla iş gücünde kalmalarını teşvik etmeleri amaçlanmaktadır.

Örneğin, kadınların iş gücüne katılımını artırmak amacıyla çeşitli önlemler alınmaktadır. Ebeveynlere, iş ile bakım sorumluluklarını dengeleme konusunda esneklik sağlayan izin düzenlemeleri sunulmaktadır. Anneler, doğum sonrası 38 hafta izin alabilmekte, diğer bakıcılar ise 32 hafta izin kullanabilmektedir. İzin sisteminin daha da basitleştirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca, esnek çalışma düzenlemeleri ile çalışanlar, çalışma saatlerini ayarlama veya evden çalışma gibi imkanlar talep edebilmektedir. Bu düzenlemeler, çalışanların iş ile özel yaşamlarındaki sorumlulukları daha iyi bir şekilde birleştirmelerine

¹ Childminder sistemi: Mesleği çocuk bakıcılığı olan bir kişinin, resmi makamlar tarafından onaylanmış olarak denetime açık bir şekilde kendi evinde birden fazla çocuğa bakım hizmeti sağlamasıdır. Türkçe karşılığı henüz bulunmamakta olup “aile kreşi, ev kreşi, komşu anne, mahalle teyzesi, nitelikli çocuk bakıcısı vb.” tanımlamalar kullanılmaktadır.

olanak tanınmaktadır. Bu haklar konusunda farkındalık yaratmak için çeşitli bilinçlendirme çalışmaları yürütülmektedir. Kadınların daha fazla çalışmasını teşvik etmeye yönelik sağlık, eğitim ve çocuk bakımı sektörlerinde pilot projeler de uygulanmıştır. Ayrıca, göçmen kökenli kadınların iş gücü piyasasında daha iyi fırsatlara sahip olabilmesi için çeşitli önlemler alınmaktadır.

Hollanda çocuk bakım sisteminin paydaşları sırasıyla, bakanlık, belediyeler, ajanslar, bakım merkezleri ve bakıcılardan oluşmaktadır. Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı, çocuk bakımı (çocuk bakıcıları dahil) ile ilgili kalite standartlarını belirler; belediyeler, çocuk bakım hizmetlerinin denetimini sağlar; ajanslar, ebeveynler ile çocuk bakıcılarının birbirleriyle iletişime geçmesini sağlayarak, bu iki taraf arasında aracılık yapar ve bakım hizmetlerinin düzenli ve güvenli bir şekilde sunulmasına yardımcı olur; bakıcılar ise doğrudan çocukların bakımıyla ilgilenen kişilerdir.

Hollanda Çocuk Bakım Sisteminde dört farklı çocuk bakım türü bulunmaktadır. Bunlar:

1. **Gündüz Bakımı (Daycare):** 0-4 yaş arasındaki çocukların çalışma saatleri süresince sunulan bakım hizmeti,
2. **Okul Öncesi Eğitim (Pre-school):** 2.5-4 yaş arasındaki çocukların erken yaşta eğitici etkinliklerle desteklendiği bakım hizmeti,
3. **Okul Sonrası Bakım (After-school care):** 4-12 yaş arasındaki çocukların okul sonrası saatlerde güvenli bir ortamda sağlanan bakım hizmeti
4. **Childminders:** 0-12 yaş arasındaki çocukların ev temelli ve daha kişisel sunulan bakım hizmetinden, oluşmaktadır. 2024 yılı itibariyle bakım hizmet türüne göre çocuk sayıları ile bu hizmetin sunumunu yapan bakım merkezlerinin sayıları Tablo-1’de yer almaktadır.

Tablo 1: Çocuk Bakım Hizmet Türüne Göre Sayılar (2024)

	Sayı	Çocuk Sayısı
Gündüz Bakımı	9.300	390.000
Okul Sonrası Bakım	8.000	459.000
Childminders	16.800	81.000
Toplam	35.100	911.000

Hollanda'da 35.100 bakım merkezinden 911.000 çocuk resmi çocuk bakım hizmetlerinden yararlanmaktadır. Bununla birlikte gelişimini tamamlayamayan ve özel bakım gereksinimi bulunan 100.000 çocuk, özel çocuk bakım hizmetlerinden (anaokulu, sosyal-medikal gereksinimi olan ebeveynlerin çocukları) faydalanmaktadır.

1.1.1.1 Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı

Bakanlık, çocuk bakımı (çocuk bakıcıları dahil) ile ilgili kalite standartlarını belirleme yetkisine sahiptir. Bu standartlar: güvenlik, sağlık, pedagojik kalite ve finansal düzenlemeleri içermektedir.

1.1.1.2 Belediyeler

Belediyelerin çocuk bakım ile ilgili görevi, Hollanda'da çocuk bakım hizmetlerinin kalitesini sağlamak ve güvenlik ile sağlık risklerini en aza indirmek amacıyla, Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı tarafından belirlenen kalite standartları uygulamaktadır. Belirli zamanlarda yapılan denetimlerle bu görev yerine getirilmektedir.

Belediyeler, çocuk bakım tesisleri, childminder (ev temelli bakıcılar) ve okul öncesi eğitim kurumlarını denetlemek için Belediye Sağlık Hizmeti ile sözleşme yapmaktadır. Bu denetimler, çocukların sağlıklı, güvenli ve kaliteli bir ortamda bakılmalarını sağlamak için önemlidir.

Belediye Sağlık Hizmeti, çocuk bakım tesislerini (childminder dahil) düzenli olarak denetlemekte ve denetim raporlarını belediyeye sunmaktadır. Belediyeler hem ajansları hem de childminder evlerini denetlemekle sorumludur. Belediyelerin, para cezası, denetimleri artırma ve/veya (geçici olarak) kapatma yoluyla yaptırım yetkileri bulunmaktadır.

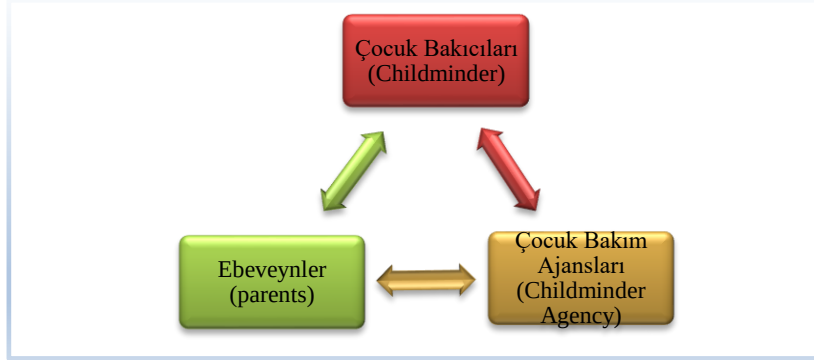
1.1.2 Childminder Sistemi

Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığının düzenleme ve standart belirleme yetkisi ile Belediyelerin denetim yetkisi dışında Childminder Sisteminin Çocuk Bakıcıları (Childminder), Çocuk Bakım Ajansları (Childminder Agency) ve Ebeveynler (parents) olmak üzere üç aktörü bulunmaktadır (Şekil-1).

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Şekil 1:Childminder Sistemi

1.1.2.1 Çocuk Bakım Ajansları

Çocuk Bakım Ajansları, özel işletmeler olup, ebeveynler ile çocuk bakıcılarının birbirleriyle iletişime geçmelerini sağlamak amacıyla hizmet vermektedir. Ajanslar, bu iki taraf arasında aracılık yaparak, bakım hizmetlerinin düzenli ve güvenli bir şekilde sunulmasına yardımcı olmaktadır. Çocuk bakıcılarını kaydetme, çocuk bakıcıları ve ebeveynler çeşitli hizmetler sunma, çocuk bakıcı evlerini yılda en az iki kez denetlemek ve bu denetimler hakkında ebeveynleri bilgilendirmek, finansal işlemlerin yönetilmesi, ebeveynlere uygun bir çocuk bakıcısı bulmalarında yardımcı olmak, ajanslara kayıtlı çocuk bakıcılarının kalitesini artırmak, ajansların belli başlı görevleri arasında yer almaktadır

1.1.2.2 Bakıcılar/Childminderlar

Çocuk bakıcılarının ajanslara kayıt olmalarının zorunlu olduğu vurgulanmıştır. Çocuk bakıcılığı, savunmasız bir meslek olarak kabul edilmektedir. Bu savunmasızlığın başlıca sebepleri şunlardır:

- Çocuk bakıcıları, sağladıkları bakım ile ilgili günlük karşılaştıkları zorlukları tartışmak için doğrudan meslektaşlarıyla etkileşimde bulunmazlar. Ayrıca, bakımın kalitesini denetleyecek ve çocukların ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığını kontrol edecek bir yöneticileri yoktur.
- Çocuk bakımının kalite standartları kolayca değiştirilebileceği için, yüksek kalite her zaman garanti edilemez.
- Yeterli deneyime ve profesyonel eğitim almış çocuk bakıcıları yüksek kaliteli bakım sunabilirken, deneyimsiz, bilgi eksikliği veya yetersiz eğitim geçmişine sahip bakıcılar, daha düşük kaliteli hizmet verme eğilimindedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hollanda'da Childminder (Çocuk Bakıcısı) Olarak Çalışan Kişilerle İlgili Veriler:

- Çocuk bakıcılarının %99'u kadındır.
- Ortalama yaş 50'dir.
- Çocuk bakıcılarının %50'si 50-70 yaş aralığındadır.
- Çocuk bakıcıları, hafta boyunca yaklaşık 1-19 farklı çocuğa bakım sağlamaktadır.
- Bakılan çocukların %65'i 0-4 yaş arasındadır.
- %78'i bakım hizmetini kendi evlerinde sağlamaktadır.
- %21'i bakım hizmetini çocukların evinde sağlamaktadır.
- Çocuk bakıcılarının evde belirli bir süre kalmasıyla ilgili herhangi bir gereklilik bulunmamaktadır.
- Birkaç çocuk bakıcısı, bakım hizmetlerini kendi evi ile çocukların evi arasında kombinlemektedir.

1.1.2.3 Ebeveynler

Ebeveynler, esnek çalışma saatleri, ev ortamının sağladığı rahatlık, Sadece bakım verilen saatler için ödeme yapabilme imkânı (kreş tabanlı bakım genellikle daha pahalıdır), daha küçük gruplar, tanıdık bir çocuk bakım çalışanı ile güven duygusu, çocukların ihtiyaçlarına ve gelişimine daha fazla birebir odaklanma gibi nedenlerle evde bakım hizmetini tercih etmektedir.

1.1.3 Yardımlar

Çocuk bakım desteği hem anne hem de babanın çalıştığı veya eğitim gördüğü haneler için sağlanmaktadır. Bu yardım, devlet kurumu tarafından dağıtılmakta olup, çocuk bakım sağlayıcıları (çocuk bakıcıları dahil) kendi ücretlerini belirler. Hükümet, ödenecek maksimum saatlik ücreti belirler. Geri ödeme oranı, maksimum saatlik ücretin %33 ile %96 arasında değişmektedir. Tüm ebeveynler, belirlenen ücretin bir kısmını ödemekle yükümlüdür.

Mevcut çocuk bakım ödeneği sistemi, bir avans olarak işlev görmektedir. Ödeneğin yüksekliği, *aile geliri ve bakım kullanımı olmak üzere* iki ana faktöre bağlı olarak değişmektedir:

Ödeneğin hesaplanmasında veya ödeme yapılmasında meydana gelen bu faktörlerdeki değişiklikler, çocuk bakım ödeneğinin geri alınmasına yol açabilir. Bu nedenle, ebeveynler, çocuk bakımında meydana gelen herhangi bir değişikliği derhal kaydettirmekle yükümlüdürler.

Ebeveynlerin bu değişiklikleri doğru bir şekilde bildirmemesi durumunda, geri ödeme talepleri söz konusu olabilir.

1.1.4 Sistemin Değerlendirilmesi

Mevcut sistemde karşılaşılan birtakım sorunlar nedeniyle Hollanda çocuk bakım sisteminde revizyona gidilmeye çalışılmaktadır. Yeni sistemin tasarlanmasında, ebeveynler için daha basit ve verimli bir yapının oluşturulması hedeflenmiştir. Bu sistemin ana hedefleri şu şekilde belirlenmiştir:

- 1. Ebeveynler İçin Daha Basit Bir Sistem:** Sistem, ebeveynlerin karşılaştığı zorlukları azaltmayı amaçlamakta olup, özellikle geri ödeme taleplerinin (chargeback) ortadan kaldırılması
- 2. İnsanları Daha Fazla Çalışmaya Teşvik Etmek:** Yeni sistem, ailelerin çalışma motivasyonlarını artırmayı ve çalışan ebeveynlerin daha fazla destek alması amaçlamaktadır.

Adil bir düzen oluşturmayı hedefleyen yeni sistemde: Gelir düzeyine dayalı karmaşık hesaplamalar yerine tek bir sabit ödeme şeklinde ailelerin gelir durumundan bağımsız olarak ödenek belirlenmesi; bakım hizmetinin kullanımının tespitinin bakım organizasyonlarının sorumluluğunda olması; ödeneklerin, doğrudan bakım organizasyonlarına aktarılacak şekilde bir finansal akış sağlanmasını hedeflenmektedir.

1.2 Amsterdam Üniversitesi Ziyareti

İkinci günün (31 Ekim 2024) programı kapsamında Amsterdam Üniversitesi Ziyareti gerçekleştirilmiştir. Burada sabah Viaviela ajansının sahibi Huber Agterberg, Hollanda’da çocuk bakımı alanında Prof. Dr. Ruben Fukkink’in tarafından sunumlar gerçekleştirilmiştir. Öğleden sonra ise başka bir childminder ajansı sahibi olan Tamara Ephraim ile soru cevap şeklinde mülakat gerçekleştirilmiştir

1.2.1 Viaviela ajansının sahibi Huber Agterberg’in Sunumu

Birinci oturum ViaViela ajansının sahibi Huber Agterberg tarafından gerçekleştirilen sunumla başladı. ViaViela, 2005 yılında kurulan ve Hollanda'nın en büyük çocuk bakıcısı ajansı olma özelliğine sahip bir kuruluştur Sunumda, Childminder Ajansı, Ajansın yasal fonksiyonları ve Childminder için yasal koşullar ile ViaViela'nın bu rolü nasıl yerine getirdiği hakkında bilgiler verilmiştir.

1.2.1.1 Childminder'in Yasal Çerçevesi

Childminder genellikle ev ortamında, çocuğa daha fazla kişisel ilgi gösterilebilmesi ve çocuk sayısının daha az olması gibi avantajlar nedeniyle tercih edilmektedir. Childminder'lar ve childminder ajansları hukuki ve yasal düzenlemelere tabi olup, her biri ayrı ayrı denetlenmektedir. Yasal olarak bir Childminder, aynı anda en fazla 5 çocuğu 4 yaşına, en fazla 4 çocuğu 2 yaşına ve en fazla 2 bebeği 1 yaşına kadar kabul edebilir. Ortalama saatlik ücret, çocuk başına 6,85 avro ile 7 avro arasında değişmektedir.

Bir çocuk bakıcısı:

- orta düzeyde mesleki eğitime (MBO-2) ve geçerli bir pediatrik ilk yardım sertifikasına,
- Suç geçmişi olmadığını veya suç işlememiş olduğunu belgeleyen resmi bir sertifikaya (VGO) sahip olmalı
- belirli standartlara uygun olarak çalıştıklarını ve eğitim aldıklarını belgeleyen sisteme (PRK) kayıtlı olmalı
- Hollanda'da çocuk bakım hizmeti sağlayan tüm kuruluşların ve bağımsız çocuk bakım sağlayıcılarının kaydedildiği Ulusal Çocuk Bakımı Kaydına (LRK) kayıt olmalıdırlar.

1.2.1.2 Çocuk Bakım Ajanslarının Yasal Sorumlulukları

Her bir Childminder için profesyonel gelişimlerini desteklemek amacıyla en az 16 saatlik eğitim sağlanması, idari işler ve ödemelerin yönetilmesi, konut güvenliği için her yıl bakıcı ebeveyn evlerinin denetlenmesi, risk envanteri ve değerlendirmesinin (RI&E) yapılması, çocuk istismarı ve aile içi şiddet gibi durumların tespiti, raporlanması ve müdahale edilmesi ile ilgili protokollerin hazırlanması, ebeveynlerin fiyatlandırma ve pedagojik politika hakkında bilgilendirilmesi, eşleştirme görüşmeleriyle ebeveynlerin çocuk bakıcılarıyla tanıştırılması ve çocuğun refahının kontrol edilmesi gibi yükümlülükler bulunmaktadır.

1.2.1.3 Childminder Ajansı Viaviela, Bu Rolü Nasıl Gerçekleştirmektedir?

Viaviela, aileler ve childminder'lar için arabuluculuk ve kaynak sağlama sorumluluğunu üstlenmektedir. Yeni ebeveynler ve çocuk bakıcıları işe alındığında, onlara çocuk bakımı seçenekleri ve hizmetleri hakkında bilgi verilir. Ebeveynler, çocuk bakıcılarıyla tanıştırılır ve aynı şekilde çocuk bakıcıları da ebeveynlerle tanıştırılır. Eşleştirme görüşmeleri yapılır ve bu görüşmelerde ebeveyn rehberi, childminder dosyaları, sözleşmeler ve onay formları gibi belgeler kullanılır. Ayrıca, çocuğun iyi hali hakkında sık sık kontroller yapılır.

1.2.1.3.1 Çocuk Bakıcılarının Denetimi ve Koçluğu

Çocuklar için güvenli bir bakım sağlanmasını amaçlar. Yıllık barınma risk değerlendirmesi yapılır ve yıllık çocuk bakımı değerlendirmesi, çocuk bakıcısıyla birlikte gerçekleştirilir. Bu süreçte, belirlenen protokoller ve yönergeler doğrultusunda hareket edilir. Ebeveyn onayı ve kaza kayıt formları doldurulur. Ayrıca, çocuk bakımı yasasına (örneğin, çocuk sayısı gibi) uyum sürekli olarak izlenir.

Çocuk bakıcılarının uzmanlıklarına ve çocuğun gelişimine dikkat edilerek, pedagojik uzmanlık sağlanır. Pedagojik politika ve yeni beslenme politikası doğrultusunda çalışma planları oluşturulur. Çocuğun gelişimi izlenirken, karşılıklı not defterleri ve "Ben buyum!" gibi araçlar kullanılır. Ayrıca, okullaşma süreçlerine de destek verilir. İlk yardım eğitimi, online kurslar, ViaViela Vakopleiding (workshops) atölyeleri ve eğitim filmleri ile çocuk bakıcılarının yetkinlikleri artırılır.

Çocuk bakıcılarının serbest çalışma süreçleri desteklenir ve pazarlama ile tanıtım faaliyetleri yapılır. Bu süreçte çevrimiçi profil sayfası, isim tabelası, afişler ve broşürler gibi araçlar kullanılır. Ev kuralları belirlenir ve alacak yönetimi düzenli bir şekilde yürütülür. Çocuk bakıcılarına yönelik yıllık bir rehber yayınlanır; bu rehber, girişimcilik ile ilgili tüm bilgileri içerir. Ayrıca, her zaman sıkça sorulan sorulara yanıt verilir. Viaviela.nl üzerinden bilgi rehberi de sunularak, çocuk bakıcılarının bilgiye kolay erişimi sağlanır.

1.2.1.3.2 Ebeveynler için Yönlendirme ve Koçluk

Çocuk bakıcısından alınan iyi yönlendirme, çocuğunuza en iyi bakımı sağlayabilmesi için önemlidir. Bu süreçte, ebeveynlere de çeşitli hizmetler sunulmaktadır. Bunlar arasında, ebeveyn ile yıllık çocuk bakımı değerlendirmesi yapılması, çocuk bakım desteği başvurusu için yardımcı olunması, önemli gelişmeler hakkında bildirimler yapılması ve ebeveynler için faydalı bilgiler içeren düzenli haber bültenlerinin paylaşılması yer almaktadır. Ayrıca, bilgi rehberleri (yönergeler ve kılavuzlar) sunulmakta ve sıkça sorulan sorulara, müşteri hizmetleri ve Viaviela.nl internet sitesi üzerinden yanıtlar sağlanmaktadır.

1.2.2 Hollanda'da Evde Bakım ve Uluslararası Perspektifte Evde Bakım

İkinci oturum Hollanda'da çocuk bakımı alanında Prof. Dr. Ruben Fukkink'in tarafından gerçekleştirildi. Ruben Hollanda'da resmi olarak bu görevi üstlenen tek kişi olduğunu belirterek sunumuna başladı. Belçika, Almanya, Norveç gibi farklı ülkelerden çocuk bakım merkezlerini göstererek farklı kültürlerdeki çocuk bakım merkezleriyle ilgili kısaca bilgi verdi ve Hollanda ve Belçika'nın çocuk bakımı konusunda ev ortamını daha çok tercih ettiklerini

belirtti. Sunumda, Childminder sisteminde kaliteyi etkileyen birçok faktör olduğuna değinilmiş, yapılan araştırmalar kapsamında bu faktörler kısaca ele alınmıştır.

1.2.2.1 Hollanda’da Evde Bakım

Evde çocuk bakımı, merkezi bakıma kıyasla ebeveynlere daha esnek bir seçenek sunmaktadır. Merkezi bakım genellikle çoğu çalışan ebeveynin standart 9-5 çalışma saatlerine göre şekillenirken, evde bakım, ailelerin ihtiyaçlarına daha uygun bir esneklik sağlar. Evde bakımda, çocuk başına düşen bakım oranı da daha düşüktür. Ortalama bir çocuk bakım evinde 3,71 çocuk bulunurken, merkezi bakımda bu sayı 11,1’e kadar çıkabilmektedir. Ayrıca, evde bakımda çocuk-bakıcı oranı 1:5 iken, merkezi bakımlarda bu oran genellikle 1:8’e kadar çıkabilmektedir, bu da daha fazla kişisel ilgi ve dikkat anlamına gelir. Evde bakım, 3 ay ile 12 yaş arasındaki çocuklara hizmet verirken, çocukların gelişimsel ihtiyaçları göz önünde bulundurularak daha küçük gruplarla hizmet verilir. Bu durum, çocukların daha fazla bireysel ilgi görmesini ve gelişimlerinin daha dikkatli izlenmesini sağlar.

Evde bakım, ulusal politika açısından öncelikli bir alan olmamıştır. Bu nedenle yeni düzenlemeler genellikle evde bakımda daha geç uygulanmaktadır (örneğin, mesleki gelişim düzenlemeleri). Evde bakım ile ilgili endişelerden biri kalite farklılıklarıdır. Evde bakımda kalite farklılıkları, merkez bazlı bakıma göre daha büyüktür. Diğer bir endişe ise evde bakım hizmetlerinin sayısındaki azalmadır. 2010 yılında 50.000 olan evde bakım hizmeti sayısı, 2024 itibarıyla 16.000’e düşmüştür. Bu azalma, evde bakımın gelecekteki sürdürülebilirliği hakkında soru işaretleri yaratmaktadır.

1.2.2.2 Uluslararası Perspektifte Evde Bakım

Uluslararası düzeyde evde bakım alanında yapılan çalışmalar ile ilgili bilgiler verildi. Bu bağlamda;

Vermeer (2016): Merkez bazlı bakım

Vermeer’in (2016) çalışması, çocuk bakım merkezlerinde süreç kalitesine dair meta-analitik bulguları incelemektedir. Çalışmanın bulgularına göre, bebek-çocuk (infant-toddler) yaş grubuna yönelik bakım merkezlerinin süreç kalitesi ortalaması 1 ile 7 arasında bir ölçek kullanılarak ölçülmüş ve 3.85 olarak belirlenmiştir. Diğer yandan, anaokulu ve ilkokul (preschool-kindergarten) yaş grubunda bu değer biraz daha yüksek olup, 3.98 olarak rapor edilmiştir.

Egert & Eckhardt (2020): Evde Bakım

Uluslararası düzeyde yapılan bir araştırmaya bakıldığında bakıcı ebeveyn sisteminin 1-7 puan aralığında 3.78 notuna sahip olduğu bu notun bakım merkezlerinden biraz düşük olduğu görülmektedir.

Evde bakımda süreç kalitesini ne belirler?

Egert & Eckhardt (2020) tarafından yapılan araştırmaya göre, bakım sağlayıcısının genel eğitim seviyesi ve ECE (Erken Çocukluk Eğitimi) ile ilgili pedagojik yeterlilikler, bakım sürecinin kalitesini belirleyen başlıca unsurlardır. Bu yeterlilikler arasında, CDA (Çocuk Gelişimi Ortağı) gibi sertifikalar, AA (Orta Derece) diploması veya uzmanlaşmış FCC (Aile Merkezi) eğitimi gibi eğitim düzeyleri sayılabilir. Bununla birlikte, bakıcıların depresif semptomları, bakım kalitesini olumsuz yönde etkileyebilecek bir diğer önemli faktördür.

Egert & Eckhardt (2022) ise bakım sürecinin kalitesini artırmak için bazı çözüm önerileri sunmaktadır. Bunlar arasında iyileştirilmiş finansman, bakım sağlayıcılarının işbirliği yaparak ağ oluşturmaları, bakıcıların profesyonel tutumlar sergilemesi ve düzenleme ile lisanslama süreçlerinin güçlendirilmesi bulunmaktadır. Bu unsurlar, evde bakımın kalitesini artırmaya yönelik önemli adımlar olarak öne çıkmaktadır. Bu araştırmalar, evde bakım hizmetlerinin daha etkili ve kaliteli hale gelmesi için hem bakıcıların eğitimine hem de profesyonel tutum ve finansal desteğin önemine dikkat çekmektedir.

1.3 Childminder Ajans Sahibi Tamara Ephraim ile Soru-Cevap:

Tamara kendisini tanıtarak Amsterdam'da yaşadığını, özellikle büyük bir şehir seçtiğini, Amsterdam'daki childminder sisteminin diğer bölgelere kıyasla oldukça farklı olduğunu söyledi. Burada yüksek eğitilmiş kişilerin yaşadığını, bu yüzden büyük şehirlerdeki taleplerin taşraya oranla daha farklı olduğunu vurguladı. Sistemin iki bileşeni olduğunu, bunlardan birinin çocukların güvenle bakılması, diğerinin ise ticari bölüm olduğunu ifade etti. Bundan sonraki süreç soru cevap şeklinde geçmiştir.

Ahmet Hilmi SEZER: Mesleği hakkında tecrübelerini paylaşmasını istedi.

Tamara EPHRAIM: *Bir ajansa bağlı aracı olarak çalıştığını, anne ve babanın öncelikle kendisine geldiğini ve childminder aradıklarını kendisine bildirdiklerini söyledi.*

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ahmet Hilmi SEZER: Childminder olmak için ne gibi şartların yerine getirilmesi gerektiğini sordu.

Tamara EPHRAIM: *İyi bir pedagojik temele sahip bir diplomanın gerekli olduğunu ifade etti.*

Fulya ÖZSUNAR AZMAN: Bu diploma için bir üniversite veya yüksekokula gidilmesinin gerekli olup olmadığını, yoksa kısa süreli eğitimlerle alınan belgelerin de yeterli olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Hollanda'da farklı eğitim seviyelerinin olduğunu belirterek, üniversite ve yüksekokul diplomalarının çok yüksek bir seviyeye ait olduğunu, ancak daha alt seviyelerde de eğitim seçeneklerinin bulunduğunu söyledi. Ayrıca, Hollanda devletinin bir diploma listesi oluşturduğunu ve bu liste aracılığıyla, bir kişinin çocuk bakımını yapmaya yeterli olup olmadığının tespit edilebildiğini ekledi.*

Fulya ÖZSUNAR AZMAN: Eğitim için alınan ders saatinin 240 saat olarak kendilerine anlatıldığını söyledi.

Tamara EPHRAIM: *Bu bilgiyi onaylayarak, ayrıca geçerli bir tecrübe sertifikası belgesinin bulunduğunu söyledi. Daha önce annelik yaptığı süre boyunca kazanılan tecrübelerin çok fazla olduğunu ve bu deneyimlerin de önemli bir kriter olduğunu ifade etti.*

Tarık KARACAER: Bu sertifikayı hangi kurumdan aldıklarını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Böyle bir kuruluşun bulunduğunu ve sertifika almak için oraya başvurmaları gerektiğini belirtti. Ayrıca, bu kuruluşun bir test aracılığıyla kişinin yeterliliğini değerlendirdiğini ve buna göre karar verdiklerini söyledi.*

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ: Ailelerden gelen referans mektubu gibi bir veri olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bunun daha çok ticari bölümle ilgili olduğunu belirterek, başkalarının bakıcı hakkında ne düşündüğünden ziyade, bakıcının yeteneklerinin test edilmesinin daha doğru olduğunu söyledi. Ayrıca, ilk yardım sertifikasının çok önemli olduğunu*

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

vurguladı. Üçüncü olarak, bakıcının ve evindeki herkesin iyi hal belgesine sahip olması gerektiğini ifade etti.

Tarık KARACAER: İyi hal belgesinde bir alt sınır olup olmadığını, yoksa kişinin hiç cezai geçmişinin olmaması mı gerektiğini sordu.

Tamara EPHRAIM: Bu konuda kararın belediyeye ait olduğunu ve iş koluna göre değişebileceğini belirtti.

Tarık KARACAER: Çocuk bakım sektörü için bunun nasıl değerlendirildiğini sordu.

Tamara EPHRAIM: Cezanın şiddetine göre karar verdiklerini ve son birkaç yıldır önemli bir gelişmenin, iyi hal kağıdının şahıs kayıtlarına işlenmesi olduğunu söyledi. Bu sayede kişinin potansiyelinin daha şeffaf bir şekilde görülebileceğini ekledi.

Tarık KARACAER: Bu bilgilerin ajansa bildirilip bildirilmediğini sordu.

Tamara EPHRAIM: Bu bilgilerin büroya bildirildiğini belirtti.

Ahmet Hilmi SEZER: Bunun kısaltmasının PRA olup olmadığını sordu.

Tarık KARACAER: Bu kısaltmanın hangi bakanlıkla ilgili olduğunu sordu.

Tamara EPHRAIM: Kısaltmanın PRA olduğunu ve Adalet Bakanlığı'na bağlı olduğunu söyledi. Kontrolün şu şekilde yapıldığını açıkladı: İlk olarak adli sicil kaydı belgesinin belediyeden alınması gerektiğini, suç geçmişi varsa veya bakıcı olarak çalışırken bir suça karışırsa kendilerine haber verildiğini ve bu durumda bakıcının çalışma izninin sonlandırıldığını söyledi. Bakıcı annenin buna itiraz edebileceğini, yapılan detaylı araştırmalar sonucunda suçsuz olduğu anlaşılırsa tekrar işine dönebileceğini ekledi. Ayrıca, hane halkının yetişkin olan her bireyi için bu uygulamanın geçerli olduğunu belirtti. Evin güvenlik ve sağlık açısından risk derecesinin de değerlendirilmesi gerektiğini, bunun çok yönlü bir şekilde araştırıldığını ve kayıtsız olmaması gerektiğini vurguladı.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Medine Kızıltaş CİLVEZ: Ortamın sağlığının mı, yoksa bakıcının kendi sağlığının mı kontrol edildiğini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Yiyeceklerin hazırlanmasının, ellerin yıkanmasının ve evin temizlik durumunun temiz ve sağlıklı olması gerektiğini söyledi. Ayrıca ajans olarak, senede en az iki kez evlere denetim yapma zorunlulukları olduğunu belirtti.*

Fulya ÖZSUNAR AZMAN: Bakıcının sağlıklı olması gerekip gerekmediğini ve kriz durumunda herhangi bir yardımcının bulunup bulunmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Nöbetçi sisteminin olduğunu ve bunun bir komşu veya akraba olabileceğini, 15 dakika içinde eve ulaşabilen bir kişinin olması gerektiğini söyledi. O kişi için bir adli sicil belgesine gerek olmadığını, ancak krize hemen müdahale edebilecek birinin olması gerektiğini ekledi.*

Fulya ÖZSUNAR AZMAN: Çok ekstrem bir durumda, örneğin bakıcının kalp krizi geçirmesi durumunda nasıl bir yol izleneceğini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bunun çok şanssız bir durum olduğunu belirtti ve henüz böyle bir olayın yaşanmadığını söyledi. Nöbetçi sistemi kurarken tatillere dikkat edilmesi gerektiğini ve geçici olarak başka bakıcı sağlandığını, ayrıca ücret konusuna dikkat edilmesi gerektiğini belirtti.*

Ahmet Hilmi SEZER: Süreç içerisinde ne gibi zorluklarla karşılaşıldığını sordu.

Tamara EMHRAIM: *Bunun için bir protokolleri olduğunu ve çocuğa şiddeti bildirme protokolünün 100 sayfalık bir belge olduğunu belirtti. Bu süreçte iyi olanın, sürecin aşama aşama geliştirilmesi olduğunu vurguladı. En önemli etabın, en ufak şeyin bile üzerine gidilmesi gerektiğini söyledi. Kendi ajansında bakıcılara kurs almayı zorunlu hale getirdiklerini ifade etti. Olaya profesyonel bir yaklaşımla yaklaşmanın çok önemli olduğunu ve gelen sinyalleri doğru anlamanın kritik olduğunu belirtti. Söylenen*

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

sözlere değil, yapılan eylemlere odaklanarak değerlendirme yaptıklarını ekledi. Protokolün 5 aşamadan oluştuğunu, bazen 3. aşamada tamamlandığını ancak sorun hala çözülmediğinde durumu evde güvence bürosuna bildirdiklerini söyledi. Güvence bürosu tüm olaya müdahale ederek bir çözüme ulaşabildiklerini belirtti. Durumu bildirmediikleri takdirde, sıkıntılı durumlarla karşılaşılabilceğine dikkat çekti.

Ahmet Hilmi SEZER: Bakıcılara uygulanan resmi yükümlülükler ve ebeveynlerle yaşanan sorunlar hakkında bilgi istedi.

Tamara EMHRAIM: Düzenli olarak karşılaşılan en büyük sıkıntının, olayların ciddiyetle karşılanmaması olduğunu belirtti. Anne babaların bazen ilgisiz olabildiklerini veya anne babanın ayrılık aşamasında olması sonucunda çocuk üzerinde huzursuzluk yaşandığını söyledi. Ayrılık sürecinin bakıcı tarafından kolaylaştırılabileceğini ifade etti. Ayrıca, kendilerinin de bazı durumlarda anlayışlı olması gerektiğini vurguladı. Bu bağlamda ailelere küçük ajanslarla çalışmayı önerdiğini belirtti. Kendi adına ise, tüm bakıcıları ve onların ailelerini tanıdığını, iyi ve kötü yönleri hakkında bilgi sahibi olduğunu ekledi.

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ bakıcının iki farklı şekilde çalıştığını duyduklarını, ajanslara bağlı veya bağımsız olarak çalıştıklarını belirtti.

Tamara EPHRAIM: Hollanda'da mecburen ajansa bağlı olmaları gerektiğini söyledi.

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ: Ajansa bağlı çalışan bir bakıcının sosyal güvenlik prim oranının ne olduğunu sordu.

Tamara EPHRAIM: Her büronun farklı olduğunu ve kişilerin kendi aralarında bu ücreti belirlediklerini belirtti. Sigorta ile ilgili işleri ajansların yapmadığını ekledi.

Ahmet Hilmi SEZER: Bir "childminder"ın yaşam standartlarının ne olduğunu ve kazançlarının nasıl olduğunu sordu.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tamara EPHRAIM: *Kendi bürosunda yaşam standartlarının yüksek olduğunu ancak ülke genelinde büyük farklar bulunduğunu söyledi. Amsterdam'da bakıcıların saatte 8,5 Avro kazandığını, ancak ülkesel ortalamanın 6,5 Avro civarında olduğunu belirtti. Bu şekilde bakıcıların asgari saate zorlandığını, aksi takdirde geçimlerini sağlayacak parayı kazanamadıklarını ifade etti.*

Tarık KARACAER: Ajansın bir fiyat tarifesi olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bakıcılar arasında ücretlerin değiştiğini ancak müşteriler için aynı tarifeyi kullandıklarını belirtti. Hollanda'da bir kasa görevi gördüklerini, paranın önce kendisine geldiğini ve ardından dağıtıldığını söyledi. Aksi takdirde usulsüzlük olabileceğine dikkat çekti. Devletin ailelere yardım sağladığını, düşük gelirli ailelere daha fazla para verildiğini, yüksek gelirli ailelere ise daha az destek sağlandığını ifade etti. Şu anda en büyük sorunlardan birinin devletin bu desteği kaldırmaya çalışması olduğunu belirtti. Ayrıca, şehirde oturan bakıcıların daha yüksek ücret talep ettiğini, üniversite mezunu olanların ise daha da fazla ücret istediğini söyledi.*

Ahmet Hilmi SEZER bakımın bakıcının evinde mi yoksa çocuğun kendi evinde mi daha fazla bakım tercih edildiğini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Çoğu zaman bakımın bakıcının evinde yapıldığını belirtti.*

Ahmet Hilmi SEZER: Aile ile childminder arasında bir sözleşme olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Hem aile ile childminder arasında bir sözleşme olduğunu hem de ajans ile aile arasında ayrı bir sözleşme bulunduğunu belirtti.*

Tarık KARACAER: Çocuk bakımı isteyen ailelerin ajansı nasıl bulduğunu sordu.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Tamara EPHRAIM: Ailelerin Google, Instagram, Facebook gibi sosyal medya platformları üzerinden veya çevrelerinden duyum olarak başvuru yaptıklarını söyledi.

Tarık KARACAER: Online olarak akredite olan ajanslar olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: Tüm ajansların kayıtlı olduğunu ve ailelerin bu ajansları oradan da görebildiklerini belirtti. Amsterdam'da 2 adet büro bulunduğunu, kendilerinin ise her türlü bakıma uyum sağlayan tek büro olduklarını söyledi. Eskiden çok daha fazla ajans olduğunu, ancak bu ajansların uygun koşullara uyum sağlayamadıkları için kapandığını ekledi.

Tarık KARACAER: Toplantılarda, kendi evinde bakım alan çocukların ailelerinin zengin ve maddi olarak daha iyi durumda olduklarını söylediklerini belirtti.

Tamara EPHRAIM: Bunun kısmen doğru olduğunu, evde birden fazla çocuk olduğunda bakım ücretinin ona göre belirlendiğini, tek çocuk varsa bakımın pahalı olabileceğini, birden fazla çocuk varsa daha uygun olabileceğini ifade etti.

Tarık KARACAER: Bir childminder'in aynı anda kaç çocuğa bakabileceğini sordu.

Tamara EPHRAIM: En fazla 6 çocuğa bakılabildiğini, ancak bu sayının evin büyüklüğüne bağlı olduğunu belirtti. 4 yaşından küçük çocuk sayısının 5'i geçemeyeceğini, 0-2 yaş arası çocuk sayısının ise 2'den fazla olamayacağını söyledi. Ailenin tek çocuğu varsa, bakımın pahalı olabileceğini ekledi. Ayrıca, bakıcının kendi evinde daha fazla çocuk bakabileceği için daha fazla kazanabileceğini belirtti.

Medine KIZILTAŞ CİLVEZ: Bir bakıcının birden fazla ajansa kayıtlı olup olamayacağını sordu.

Tamara EPHRAIM: Devletin bu konuda bir hata yaptığını belirtti. Childminder'ların tek bir ajansa kayıt olabileceğini düşündüklerini, ancak childminder'ların 4-5 farklı ajansa kayıt yaptırıldığını hesaba

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

katmadıklarını söyledi. Bu durumun kontrol işlerini zorlaştırdığını ve kalitenin azaldığını ekledi.

Tarık KARACAER: Yeni kanun düzenlemesini destekleyip desteklemediklerini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Kararsız olduklarını, kuralların olmasının iyi olduğunu ancak bazı durumlarda fazla kuralların olduğunu dile getirdi. Devletin her veriyi istediğini, ancak uygulamada sorunlar çıktığını sözlerine ekledi.*

Tarık KARACAER: Yeni çalışmada aile ödemelerinin direkt ajanslara yapılacağını ve bunun sebebini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Ebeveynlerin yanlış bilgiler vererek fazla ödenek aldıklarını ve daha sonra geri ödemek durumunda kaldıklarını belirtti. Bu nedenle, risklerin ajansın üzerine geçtiğini ifade etti ve bu tutumu desteklemediğini söyledi.*

Ahmet Hilmi SEZER: Sosyal Güvenlik Kurumunu temsil ettiklerini, insanların kayıtlı çalışmasını ve sosyal haklara sahip olmalarını istediklerini, ancak Türkiye’de bakıcıların çoğunun kayıtsız çalıştığını belirtti ve Hollanda’da böyle bir durum olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bakıcılarının çoğunun girişimci pozisyonunda olduğunu ve sigortalarını kendilerinin yaptırmaları gerektiğini belirtti.*

Tarık KARACAER: Ajansların, bakıcıların sigortalarını yaptırıp yaptırmadıklarını kontrol edip etmediklerini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bunu kontrol etme yetkilerinin olmadığını, ancak bir danışman gibi bakıcıları doğru şekilde yönlendirdiklerini söyledi.*

Tarık KARACAER: Bakıcıların ajansa kaydolma sürecinde, sigorta durumlarının kontrol edilip edilmediğini sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bunun kontrolünü yapmadıklarını belirtti.*

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ahmet Hilmi SEZER: Hollanda’da aktif çalışıp sigortasız çalışanlar bulunup bulunmadığını ve bu durumun yasal olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Böyle durumların olduğunu ve zorunlu bir sigorta olmadığını, bu konu üzerinde çalıştıklarını belirtti. Ayrıca, işveren olarak farklı zorunlulukları olduğunu ekledi.*

Tarık KARACAER: Tek başına mı çalıştığını yoksa ajansa bağlı başka çalışanlar olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Tek başına çalıştığını, ancak gerektiğinde başka kişilerle iş birliği yaptığını söyledi.*

Tarık KARACAER: Bir şirket veya ofisi olup olmadığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Ticaret odasına kayıtlı olduğunu ve vergilerini ödediğini, ancak bir ofisi olmadığını ve işlerini evinden yürüttüğünü belirtti.*

Tarık KARACAER: Bakıcılık yapan kişilerin evlilikleriyle ilgili bir kısıtlama olup olmadığını, farklı tarzda aile kuran kişilerin bu işi yapıp yapamayacağını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Bunun bir problem olmadığını ve bakıcının aileye göre karar verdiğini, nihai kararın ise ailenin olduğunu söyledi.*

Tarık KARACAER: Gelir vergisi alınırken ailenin tüm gelirine mi bakıldığını sordu.

Tamara EPHRAIM: *Ailenin tüm bireylerinin gelirine bakıldığını belirtti.*

1.4 Çocuk Bakım Alanında Ebeveynler Derneği (BOinK) Ziyareti

Üçüncü günün (01 Kasım 2024) programı kapsamında Çocuk Bakım Alanında Ebeveynler Derneği (BOinK) Ziyareti gerçekleştirildi. Toplantı, derneğin kurucusu ve Başkanı **Gjalt Jellesma** tarafından gerçekleştirilen sunumla başladı. Sunum, "BOinK kimdir?", "Temel faaliyetleri nelerdir?" ve "BOinK tarafından geliştirilen pratik araçlar nelerdir?" şeklinde üç başlık altında toplandı.

BOinK, erken çocukluk eğitimi ve bakımını kullanan ebeveynler için kurulmuş olan ulusal bir dernektir. Derneğin üyeleri, Hollanda'daki yaklaşık 8.000 ebeveyn komitesinden oluşmaktadır. Bu komiteler, toplamda 5.000'den fazla üyeye sahiptir. BOinK, Hollanda'da çocuk bakımına katılan 1 milyonun üzerinde çocuğun yaklaşık %80-90'ını temsil etmektedir. Dernek bürosunda toplam 9 çalışan bulunmaktadır. Bunlardan 5'i tam zamanlı olarak görev yapmaktadır. Çalışanlarının çoğu pedagojik eğitim almıştır.

1.4.1 BOinK'in Temel Faaliyetleri:

BOinK, Hollanda'da erken çocukluk eğitimi ve bakımı alanında ebeveynlerin haklarını savunmak ve çocuk bakım hizmetlerinin kalitesini artırmak için çeşitli savunuculuk faaliyetleri yürütmektedir. Dernek, 2005 yılından bu yana geçerli olan Hollanda Çocuk Bakımı Yasası'nın savunucusudur ve yasanın sürekli olarak güncellenmesi gerektiğini vurgular. 2027 yılında yürürlüğe girmesi planlanan çocuk bakım ödeneği sisteminin revizyonuna yönelik çalışmalar yaparak, ebeveynlere daha iyi destek sunulmasını hedefler. 2018 yılında yapılan Çocuk Bakımı Yasası değişiklikleri ile inovasyon ve çocuk bakımı kalitesinin artırılmasına (IKK), yeni bir denetim sistemi (HNT) kurulmasına ve alternatif ebeveyn danışmanlığı sistemlerinin uygulanmasına dair düzenlemeleri savunur. Ayrıca, oyun grupları ile erken çocukluk eğitimi ve bakım hizmetlerinin uyumlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapar. BOinK, çocuk istismarıyla mücadele için de çeşitli projeler geliştirmekte ve pandemi sürecinde ebeveynlerin çocuk bakım masraflarının tazmin edilmesi konusunda destek sağlamıştır. Ayrıca 2-3 yaş arasındaki çocuklar için erken eğitim hizmetlerini de destekleyerek, çocukların gelişimini en iyi şekilde desteklemeyi amaçlar. BOinK, ebeveynler adına, erken çocukluk eğitimi alanındaki çocuk bakımı girişimcileri ve sendikalarla, erken çocukluk bakım hizmetlerinin kalitesini iyileştirmek için müzakereler yapmaktadır. Hollanda erken çocukluk eğitimi ve bakımı mevzuatındaki kalite unsurları, bu müzakerelerin sonuçlarına dayanmaktadır. Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı ile Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı, bu sonuçları kullanarak yasayı güncellemiştir. Maliye Bakanlığı, çocuk bakımı ödeneğiyle ilgili meseleler doğrultusunda yasada revizyon yapmıştır.

1.4.2 BOinK Tarafından Geliştirilen Pratik Araçlar

1Ratio.nl: Çocuk sayısı ile gereken profesyonel sayısı arasındaki oranı hesaplamak için resmi bir hesaplama aracıdır.

Çocuk İstismarı Bildirim Kodu: Çocuk istismarı ve sınır aşan davranış şüphesi durumunda yetkililerin izlemeleri gereken adımları içeren bir plan. Bu amaçla, Android ve Apple için bir uygulama geliştirilmiştir.

Karar Ağaçları: Ebeveynlerin, çocuk bakım kuruluşlarının ve okulların, COVID-19 düzenlemelerine göre bir çocuğun okula veya gündüz bakımına gidip gitmeyeceğini belirlemelerine yardımcı olan bir araçtır. Düzenlemeler sık sık değiştiği için son iki yıl içinde 35'ten fazla versiyon hazırlanmıştır.

'Gezonde lucht' (Sağlıklı Hava) Uygulaması: Okullarda veya çocuk bakım hizmetlerinde iç mekan iklimini (temiz hava) iyileştirmeye yardımcı olmak için bir araçtır. Uygulama, Android ve Apple cihazları için mevcuttur.

1.5 Childminder Ev Ziyareti

Son ziyaret (02 Kasım 2024) Hollanda'da "childminder" (çocuk bakıcısı) olarak çalışan Nurcan AYTAÇ DOĞAN'ın evinde gerçekleşmiştir. Nurcan Hanım, Hollanda'daki çocuk bakıcılığı sistemini, çalışma koşullarını, gereksinimleri, denetim süreçlerini, gerekli sertifikaları, ücretleri ve sigorta konularını detaylı bir şekilde açıklamıştır. Ayrıca, Türkiye'de bu mesleğin uygulanabilirliği ve denetimlerin önemi hakkında da bilgiler sunmuştur. Bakıcıların sigortalılıkları, ajanslar aracılığıyla çalışma, bakım ücretleri ve devlet destekleri gibi önemli unsurları vurgulamıştır.

Nurcan Aytac Doğan, Hollanda'da okula başlama yaşının 4 olduğunu ve 0-4 yaş arası ya da 4-12 yaş arası gruptaki çocuklara bakılabileceğini belirtti. Kendisinin ise 0-4 yaş grubu çocukları kabul ettiğini sözlerine ekledi. 0-4 yaş arası beş çocuğa bakılabildiğini, ancak 0-1 yaş grubunda en fazla iki çocuk kabul edilebileceğini ve bakıcının bu konuda tercihinin önemli olduğunu belirtti. Bakıcının çocuğu olması ve çocuğun okul çağında olması durumunda, okul çağındaki bir çocuğa daha bakılabileceğini ifade etti. Okul çağında olmayan çocuklarda ise en fazla beş çocuk bakılabileceğini söyledi.

Evde ikamet eden yetişkinlerin iyi hal kağıdı alması gerektiğini belirterek iki çocuğu olduğunu ve onlar için de iyi hal kağıdı aldığını söyledi. Ayrıca, bakım verdiği çocuklar evdeyken misafir kabul etmediklerini vurguladı. Senede iki defa denetim yapıldığını ve kurallara uyulduğu takdirde bir sorun yaşanmadığını belirtti. Denetimlerde belirli soruların sorulduğunu, öncelikle güvenliğin sorgulandığını, bebeklerin nasıl yatırılması gerektiği gibi detayların bile kontrol edildiğini vurguladı ve çocuk ile bakıcı arasındaki bağa da dikkat

edildiğini söyledi. Türkiye'de bu sistemin uygulanması durumunda ajansların oluşturulması gerektiğini ve bu şekilde denetimlerin etkin bir şekilde sağlanabileceğini ifade etti.

Nurcan Hanım, childminder için ajansların aracılık yaptığı ve tüm aracı işlemlerin ajanslar tarafından yönetildiğini, kendilerinin ise ajanslara bağlı çalışmak zorunda olduklarını belirtti. En fazla iki ajansla çalışabildiklerini ve bu ajanslar tarafından denetlendiklerini ekledi. Eğitim şartlarının zorlaştığını, ancak kendisinin bu yeni şartlara uyduğunu ve pedagoji eğitimi aldığını ifade etti.

Ayrıca, her türlü bakım faaliyetinde ailelerin belirlediği kurallara göre hareket edilmesi gerektiğini söyledi. Tüm ailelerle, çocuğu dışarı çıkarmak, uyutmak, uyku tulumu giydirmek ve resim çekmek gibi faaliyetler için protokollerinin bulunduğunu, bu faaliyetlerin her biri için ailelerin yazılı izinlerinin alındığını ve her ailenin bu protokolleri imzaladığını ilettiler. Çocuk bakımı ailenin evinde yapıldığında, aile evinde denetlendiğini ve hem bakıcı hem de çocuk açısından olumsuz bir durumun olmaması gerektiğini belirtti. Ayrıca, aile evinde bakım yapılmasının ücretin daha yüksek olmasına neden olduğunu, çünkü bu durumda sadece tek bir çocuğa bakıldığını vurguladı. Bakım ücretini bakıcının belirlediğini, ancak ajansın kendisine fikir verdiğini söyledi. Akşam bakımının ücretinin daha yüksek olduğunu ve akşam bakım verebilmek için belirli kontrollerin yapıldığını ekledi. İş seversen yapmanın işin en temel noktası olduğunu belirten Nurcan Hanım, kendisinin bu mesleği çok sevdiğini ve özel günlerde farklı temalar düzenlediğini ifade etti. Ayrıca, çocuklara organik malzemeler kullanarak sıcak yemek hazırladığını söyledi. Çalışan ailelerin çocuk bakımı için para ödemek istemediğini ve devletin bu maliyeti karşılamasını talep ettiklerini söyledi. Ailelerin bu isteğini, çalıştıkları süre boyunca kazandıkları paranın büyük kısmının bakıcı ücretine gittiğini ve geriye tatmin edici bir miktar kalmadığını şeklinde açıkladı. Nurcan Hanım, bir çocuğun bakım ücretinin 1200 Avro olduğunu ve ailenin bu ücretin yarısını cebinden ödediğini, bu miktarın fazla olduğunu vurguladı. Bu parayı devletin aileye ödediğini, ailenin bu ödemeyi ajansa yaptığı, ajansın ise komisyonunu aldıktan sonra kalan kısmı bakıcıya aktardığını belirtti. Doğum izni süresinin 3 ay olduğunu ve ücretli izin hakkının bazı durumlarda, özellikle hastalık gibi durumlarda uzatılabildiğini belirtti. Bu tür durumlarda izin süresinin uzatılabilmesi için kanıt sunulması gerektiğini ve bu süreçte annenin işverenden maaş almaya devam ettiğini söyledi. Devlet desteğinden faydalanmak için annenin çalışıyor olması gerektiğini de vurguladı.

Bakım ücretini bakıcının belirlediğini, ancak ajansın kendisine fikir verdiğini söyledi. Akşam bakım ücretinin daha yüksek olduğunu ve akşam bakım verebilmek için belirli

kontrollerin yapıldığını ekledi. İşi severek yapmanın işin en temel noktası olduğunu belirten Nurcan Hanım, kendisinin bu mesleği çok sevdiğini ve özel günlerde farklı temalar düzenlediğini ifade etti. Ayrıca, çocuklara sıcak yemek hazırladığını ve organik malzemeler kullandığını söyledi. Bakım için gereken malzemeleri ise kendi bütçelerinden temin ettiklerini belirtti. Bu meslekte çok fazla Türk çalışan olmadığını, genellikle bu işi yapan kişilerin 50 yaş üstü Hollandalılar olduğunu ve çoğunlukla kendi torunlarına ve akrabalarına bakıcılık yaptıklarını ifade etti. Ayrıca, bu mesleği yapan kişilerin genellikle kendi adına sigorta yaptırdıklarını ve primlerini kendilerinin ödediklerini söyledi. Yıl sonunda toplam kazancın yüzde 21'ini vergi olarak ödediklerini söyledi.

Nurcan Aytaç Doğan, kendi sertifika ve belgelerini gösterdi. Kontrol belgelerinin arasında yangın sensörleri, ürünlerin son kullanma tarihi kontrolleri, iyi hal belgeleri, ilk yardım kursu sertifikası gibi belgelerin bulunduğunu belirtti. Bu belgelerin her iki yılda bir yenilenmesi gerektiğini ve tüm bu belgelerin her zaman erişilebilir olması gerektiğini vurguladı.

Çocuğa şiddet ve istismardan şüphelendiğinde durumu ajansa ilettiğini, ajanstaki uzmanla konuştuğunu ve alınan karar doğrultusunda durumu bildirdiğini söyledi. Psikolojik şiddetin de büyük bir öneme sahip olduğunu ve bu tür durumlara çok dikkat ettiklerini belirtti. Çocukların aileyi taklit ettiğini ve bunun bir ipucu oluşturabileceğini ifade etti. Ayrıca, bakıcının aile hakkındaki bilgileri paylaşmasının doğru olmadığını vurguladı.

Ailelerin çocuklarını verecekleri childminder hakkındaki raporların görülüp görülemeyeceği sorulduğunda, bu raporların görülebileceğini ve bunun için bir web sayfası bulunduğunu belirtti. Denetlemenin çok önemli olduğunu ve bakıcının eğitilmiş olmasının gerekliliğinden bahsetti. Bu kontrollerin iyi bir şekilde yapıldığı takdirde, aynı sistemin Türkiye'de de uygulanabilir olduğunu belirtti.

1.6 SONUC

Kurumumuz heyeti tarafından aktif olarak katılım sağlanan ziyaretler sonucunda Hollanda'daki childminder çocuk bakım sistemi ile ilgili ön plana çıkan hususlar aşağıda yer almaktadır:

Hollanda'da çocuk bakımının kalitesini sağlamak ve güvenlik ile sağlık sorunlarını en aza indirmek amacıyla çocuk bakımı (childminder dahil) ile ilgili kalite standartlarını (güvenlik, sağlık, pedagojik kalite, finansal düzenlemeler) Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı belirlemektedir. Çocuk bakım tesisleri, childminder ve okul öncesi eğitim kurumları da dahil

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

olmak üzere çocuk bakım kurumlarının denetimi Belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir. Childminder, özel işletme olan childminder ajansına kayıtlı olarak faaliyet göstermektedir. Childminder ajansları, childminder ve ebeveynler arasında aracılık ederek üyelerine (childminder ve ebeveynlere) hizmet vermektedir. Ajanslar, yasa gereği childminderın eğitim ve gelişimini desteklemek, childminderı yılda en az 2 kez ziyaret etmek, ebeveynlerin uygun bir childminder bulmalarına yardımcı olmak ve ajansa kayıtlı childminderlara eğitim vererek bakım hizmeti kalitesini artırmak yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadır. Childminder ajanslarının çoğunluğu ülke standartlarına göre kırsal olarak kabul edilen bölgelerde toplanmışlardır. Bunun en önemli nedeni kırsal bölgelerde kurumsal çocuk bakım merkezlerinin olmaması veya ebeveynlerin evlerine uzak yerlerde olmasıdır.

Sigortalılık statüsü olarak childminder bir ajansa bağlı olarak kendi nam ve hesabına bağımsız çalışabileceği gibi bordrolu olarak da çalışabilmektedir. Hangi sigortalılık statüsüne tabi olacağı childminderın seçimine bağlıdır. Bu mesleği yapanların yüzde kırk dokuzu kendi nam ve hesabına bağımsız çalışmakta, yüzde on beşi bir ajansa bağlı olarak bordrolu çalışmaktadır. Saatlik ücret, bağlı olduğu ajansın da yönlendirmesiyle childminder tarafından belirlenmektedir.

Childminder sisteminin hem avantajlı hem de dezavantajlı yönleri bulunmaktadır. Dezavantajları; childminder mesleğinin savunmasız bir meslek olarak kabul edilmesi, childminderın sağladıkları bakım hizmeti ile ilgili günlük karşılaştıkları zorlukları tartışmak için doğrudan meslektaşlarıyla etkileşimde bulunacakları bir ortamlarının bulunmaması, çocuk bakımı kalitesini denetleyecek ve çocukların ihtiyaçlarını karşılayıp karşılamadığını kontrol edecek bir yöneticilerinin bulunmaması, çocuk bakım kalite standartlarının değişme durumunda bu standartlara hızlı bir şekilde uyum sağlamanın zor olması nedeniyle çocuk bakımında yüksek kalitenin her zaman garanti edilememesi olarak sayılabilir. Aynı zamanda sunulan çocuk bakımının kalitesinde bir standart bulunmamaktadır; childminderın eğitimi, deneyimi ve bilgi seviyesine bağlı olarak çocuk bakımının kalitesi değişkenlik göstermektedir. Yeterli deneyime sahip ve profesyonel eğitim almış childminder yüksek kaliteli bakım hizmeti sunabilmekte; deneyimsiz, bilgi eksikliği veya yetersiz eğitim geçmişine sahip childminder daha düşük kaliteli bakım hizmeti verme eğiliminde olmaktadır.

Ebeveynlerin çocuk bakım merkezleri yerine childminder tercih etme nedenleri sistemin avantajları olarak kabul edilmektedir. Ebeveynler; esnek çalışma saatlerinin olması, ev ortamının sağladığı rahatlık nedeniyle çocuklarının ev ortamında bakılmasını istemeleri, sadece

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

bakım verilen saatler için ödeme yapabilme imkânının bulunması, çocuk bakım merkezlerinin bakım maliyetinin daha fazla olması, bakım merkezlerine kıyasla daha küçük gruplarda bakım hizmeti verilmesi, childminderın genellikle yaşanılan bölgeden seçilmesi nedeniyle çocuğun tanıdık bir childminder tarafından bakılmasının verdiği güven duygusu, çocukların ihtiyaçlarına ve gelişimine birebir odaklanma imkanı bulunması gibi nedenlerle evde bakım hizmetini tercih etmektedir. Bunun yanında, evden daha büyük ve kalabalık ortamlar sunan kurumsal bakım merkezleri öncesinde ev ortamında sunulan childminder bakım hizmeti, ebeveynler tarafından kendi evinden başka yere alışık olmayan küçük çocuklar için dış dünyaya alışmasını kolaylaştıran bir etken olduğu için tercih edilebilmektedir.

Son dönemde, childminder sistemi ile ilgili özellikle kalite, denetim ve rehberlik faaliyetlerinin artırılmasını da içeren birçok yeni kuralı ihtiva eden yeni bir yasa Temsilciler Meclisi'nden geçmiştir. Yasa tasarısının son onayı için Senato'nun karar vermesi beklenmektedir. Son zamanlarda; childminder mesleğine sahip olmak ve ilgili hizmetleri sunmak için daha yüksek gerekliliklerin talep edilmesi ve pek çok childminderın emekli olması ya da emeklilik sürecinde olması nedenleriyle childminder sayısında azalma görülmektedir.

Ek: Hollanda Çalışma Ziyareti Programı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Ek: Hollanda Çalışma Ziyareti Programı

1. Gün 30 Ekim 2024	2. Gün 31 Ekim 2024	3. Gün 1 Kasım 2024	4. Gün 2 Kasım 2024
10.00 - 12.00 <u>Kurum:</u> Sosyal İşler ve İstihdam Bakanlığı	9.15 - 12.00 <u>Kurum:</u> Amsterdam Üniversitesi 14.00 - 16.00 Childminder Ajans sahibi ile görüşme	10.00 - 12.00 <u>Kurum:</u> Çocuk Bakımı Alanında Ebeveynler Derneği (Boink)	10.00 - 12.00 Childminder Ev Ziyareti

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

anne sigortayla, ocuk eğitimli bakıcıyla güvende!

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

Ziyabey Caddesi No: 6, 06520

ankaya / Ankara

www.sgk.gov.tr

Bu yayın Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.